

Kültür: Bir milletin maddi ve manevi değerlerinin tamamıdır. Yalnız bir millete ait olan unsurlardır.

Uygarlık (medeniyet): Milletlerarası ortak değerlere verilen isimdir. Uygarlık kültürlerin etkileşimi sonucu meydana gelmiştir. **Dünya üzerindeki ilk uygarlıklar** Mezopotamya, Mısır, Anadolu, İran, Çin ve Hindistan bölgelerinde kurulmuştur. İnsanların bu bölgeleri yerleşim alanı olarak seçmesinde; tatlı su kaynaklarının olması, tarım arazilerinin bulunması, önemli göç ve ticaret yolları üzerinde olması gibi özellikler etkili olmuştur.

Kurulduğu Bölge	Medeniyetler	Kurulduğu Bölge	Medeniyetler
Mezopotamya	Sümerler Akadlar Elamlar Babiller Asurlar	Doğu Akdeniz	Fenike İbrani
Anadolu	Hititler İyonlar Urartular Frigler Lidyalılar	Avrupa	Roma İmparatorluğu
Mısır	Mısır Medeniyeti	İran	Medler Pers İmparatorluğu Sasani İmparatorluğu
Ege ve Yunanistan	Girit Miken Yunan İskender İmparatorluğu	Hindistan	Hint Medeniyeti
		Çin	Çin Medeniyeti
		Orta Asya	İskitler (Saka) Moğol İmparatorluğu

İlk Çağ Medeniyetleri uygarlıkları tablosu listesi nelerdir

Ege ve Yunanistan Uygarlığı

□ Ege Denizindeki adalar, Yunanistan, Trakya, Makedonya, Batı Anadolu'da yaşayan toplumların meydana getirdiği uygarlığa verilen isimdir.

Girit Uygarlığı

□ Ege'de **ilk çağ uygarlıklarının** ilk izleri bu adada görülmektedir. Balıkçılık, avcılık, tarım ve deniz ticareti gelişmiştir. En önemli yerleşim merkezi Knossos'tur.

Miken Uygarlığı

□ Mora Yarımadası'nda, Akalar tarafından oluşturulan medeniyettir. Bölgede Miken şehrini kurmuşlardır. Truvalılar ile Çanakkale Boğazı hâkimiyeti için savaşmışlardır. Truva Savaşı Boğazlar için yapılan ilk savaş olarak bilinmektedir. Miken Kuyu Mezarları önemli eserler arasındadır.

İlk Çağ Medeniyetlerinde Toplumsal Hayat

İçindekiler

- İlk Çağ Medeniyetlerinde Toplumsal Hayat
- İlk Çağda Göç Hareketleri
- İlk Çağ'da Meydana Gelen Önemli Göçler:
- İlk Çağda Orta Asya Kültür Merkezleri
- İlk Çağ Medeniyetlerinde Kanun Adalet ve Hukuk
- İlk Çağ Medeniyetleri ile İlgili Bazı Terimler

İlk Çağ'da insanlar Avrupa, Asya ve Kuzey Afrika topraklarında yaşamlarını sürdürmüşlerdir. Teknolojik gelişmelerin az olduğu bu zamanlarda insanların doğaya hükmetmesi söz konusu değildi. İnsanoğlunun geçirmiş olduğu sosyal ve ekonomik aşamaların sıralaması; avcılık ve toplayıcılık, çobanlık, tarım ve hayvancılık, sanayi ve uygarlık şeklindedir.

İnsanoğlu zamanla artan gereksinimlerini karşılamak amacıyla toprağı işlemeyi ve hayvanları evcilleştirmeyi öğrendi. Tarım ile uğraşan insanoğlu yerleşik hayata geçmiştir. Hayvancılık ile uğraşanlar ise konargöçer bir hayat sürmüşlerdir. Siyasi, ekonomik ve dinî nedenlerden kaynaklı olarak göçler yaşanmıştır.

İlk Çağda Göç Hareketleri

İnsanlar tarih boyunca ortaya çıkan zorunlulukları aşmak amacıyla yaşadıkları bölgelerden ayrılarak yeni yerler bulmak amacıyla göç etmişlerdir. İnsanların göç etmelerinde; nüfus artışı, iklim değişiklikleri, siyasi alanda yaşanan sorunlar, geçim sıkıntıları, dinî inançlara yapılan baskılar gibi unsurlar etkili olmuştur.

İlk Çağ'da Meydana Gelen Önemli Göçler:

Ege Göçleri

MÖ XIII. yüzyıl ile MÖ XII. yüzyıllarda iki aşamada gerçekleşmiştir. Deniz Kavimleri Hareketi olarak da isimlendirilmektedir. Göçleri yapan toplumlar Ege ve Akdeniz adalarında yaşayanlardır. Göç hareketleri sonrasında [Mısır medeniyeti](#) kendini koruyabilirken Anadolu'daki [Hitit Devleti](#) yıkılmıştır.

Amurru ([Babil Krallığı](#)) Göçleri

MÖ III. bin yılın son yüzyıllarında yaşanmıştır. Amurrular Arabistan'dan Filistin ve Suriye'ye göç etmişlerdir.

Akad Göçü

MÖ III. binde meydana gelmiştir. [Akadlar](#) Suriye'den Fırat Nehri boyunca Sümer ülkesine göç etmişlerdir.

Frig Göçleri

MÖ 1200 - 800 yılları arasında gerçekleşmiştir. [Frigler](#), Makedonya ve Trakya'dan Boğazlar yoluyla Anadolu'ya göç etmişlerdir.

İç Asya Göçleri

Milattan önce başlayıp milattan sonraki yıllara kadar değişik tarihlerde birçok kez gerçekleşmiştir. Bazı göçler Orta Asya içinde gerçekleşirken bazıları bölge dışına yapılmıştır. Orta Asya'dan dünyanın diğer bölgelerine yapılan Türk göçleridir. Göçler sadece Orta Asya'yı değil üç kıtayı da etkilemiştir.

Dinî Göçler

Filistin'deki Yahudi sürgünleri, ilk Hristiyanların [Romalıların](#) baskısından kaçmasıdır. Mersin'de bulunan Yedi Uyuyanlar Mağarası, [Roma imparatorluğu](#) baskısından kaçan Hristiyan altı genç ve köpeklerinin yaklaşık 300 yıl uydukları mağaradır.

İlk Çağ'da Yahudi Sürgünleri

□ [Babillerin hükümdarı II. Nabukadnezar](#) 587 yılında Yahuda Krallığı'nı istila ederek Yahudilerin büyük bir kısmını sürgün etmiştir. Pers Kralı Kiros, Babil'i ele geçirerek sürgündeki Yahudilerin yurtlarına dönmesine izin vermiştir. MS 66 - 73 ile MS 132 - 135

yılları arasında Roma İmparatorluğu'na karşı isyan eden Yahudiler başta Mısır olmak üzere Roma İmparatorluğu'na bağlı farklı ülkelere sürgün edilmişlerdir.

İlk Hristiyanların Roma Baskısından Kaçmaları

İlk Çağ'da dinî inançları nedeniyle baskıya uğrayan bir diğer topluluk Hristiyanlardır. Hz.İsa'nın Roma hakimiyetindeki Filistin'de dinini yaymaya çalışması Yahudiler ve Romalılar tarafından tepkiyle karşılanmıştır. Havari Aziz Paulus, Hristiyanlığın evrensel bir din olduğunu söyleyerek yalnızca İbranilere ait olan Yahudiliği reddetmesi üzerine kendisi ile birlikte ilk Hristiyanlar Yahudiler tarafından Kudüs'ten sürgün edilmiştir.

Hristiyanlığın köleler ve fakir halk arasında yayılması üzerine Roma yönetimi tarafından uygulanan baskı, şiddet ve katliamlara karşı bazı Hristiyanlar Antakya ve Kapadokya başta olmak üzere Anadolu'nun kırsal kesimlerindeki mağaralara ve korunaklı yerlere saklanmışlardır.

Roma asilleri arasında Hristiyanlığın yayılmaya başlaması ve Roma yönetiminin bu dinî engelleyemeyeceğini anlayan İmparator Konstantin MS 313 yılında yayımladığı Milano Fermanı'yla Hristiyanlığı serbest bırakmıştır. Roma İmparatorluğu, IV. yüzyılda serbest bıraktığı Hristiyanlığı daha sonra resmî din olarak kabul etmiştir.

İlk Çağda Orta Asya Kültür Merkezleri

Türkmenistan'ın başkenti Âşkabad yakınlarında ortaya çıkarılan Anav bölgesindeki kazılarda bulunan kurganda,

Anav (MÖ 7000-1000)

- * içinde kerpiçten evlerin bulunduğu köyler,
- * yanmış buğday taneleri ile değirmen taşları,dokumacılık yapıldığını gösteren buluntular, üzerleri boyanmış ve şekillerle süslenmiş kilden yapılmış çömlekler, insan ve hayvan heykelleri gün ışığına çıkarılmış,bakır madeninden aletler yapıldığı görülmüştür.

Afanesyev (MÖ 3200-1700)

Altaylar bölgesinde bulunan kurganlarda yapılan kazılarda,

- * at, sığır ve devenin evcilleştirildiği,
- * bakır madeninden aletler yapıldığı görülmüştür.

Andronova (MÖ 1700-1200)

Bu bölgede yapılan kazılarda, o bakır, tunç, gümüş ve altın madeninden yapılmış aletler ve hayvan figürlü eşyalar gün ışığına çıkarılmıştır.

Karasuk (MÖ 1200-700)

Yenisey Irmağı'nın kollarından biri olan Karasuk nehrinden adını alan bu bölgede yapılan kazılarda,

- * demir madeninden yapılmış ilk aletler ve tekerlekli arabalar,
- * keçeden dokunan çadırlar, koyun yapağından eşyalar gün ışığına çıkarılmıştır,
- * İnsan figürlü taş heykeller olarak bilinen balballar ilk kez bu kültür merkezinde görülmüştür.

Tagar/Taşlık (MÖ 700-100)

* At koşum takımları, kılıç ve hançer gibi madenden aletler bu kültür merkezinde bulunan kalıntılar arasındadır.

İlk Çağ Medeniyetlerinde Kanun Adalet ve Hukuk

Toplu hâlde yaşam ve ilk siyasi organizasyonlarının kurulması hukuk kurallarına ihtiyacı ortaya çıkarmıştır. **İlk Çağ'da hukuk kuralları** kaynağını kutsal kitaplar, gelenek-görenekler ve akıldan almıştır. Yazıdan önceki dönemde sözlü hukuk kuralları sosyal, ekonomik ve siyasi yapılanmayı düzenlemiştir. Türklerde sözlü hukuk kurallarına töre adı verilir.

Kurultay kararları, gelenek-görenek ve hakanların başa geçtiğinde düzenledikleri töre sistemli, dinamik, etkili ve ihtiyacı karşılayacak bir yapıya sahiptir. Eşitlik, iyilik, adalet ve faydalı olmak gibi değiştirilmeyen kurallara sahip olan töre hükümlerine hakan dahil herkes uymak zorundadır. Bu durum Türklerde hukukun üstünlüğünü göstermektedir.

İlk Çağ Medeniyetleri ile İlgili Bazı Terimler

Arhont: İlkçağ' da Yunan şehir devletlerinin başında bulunan yöneticidir

Feodal Yönetim: Ülkenin bazı bölgelerinin iç işlerinde serbest beyler tarafından yönetilmesi

Hiyeroglif: İlk kez eski Mısırlıların kullandığı ve kelimelerin resim ile gösterildiği yazı çeşidi

Karum: Asurluların Anadolu'da kurdukları pazar yerlerine verilen isim

Kast Sistemi: Hindistan'da uygulanan ve halkı kesin çizgilerle sınıflara ayıran sistem

Koloni: Bir ülkenin kendi anavatanı dışında ticaret yapmak amacıyla oluşturduğu yerleşim yerleri, pazar alanları

Papirus: Eski Mısır'da bitki liflerinden yapılan bir tür kağıt

Satraplık: Pers İmparatorluğu'nda eyaletlere verilen isim

Tiran: Lidyalılarda ülke ve ordu yönetimini elinde tutan devlet adamlarına verilen unvan

Oligarşi: Siyasi gücün, seçkin bir zümrenin veya birkaç kişinin elinde bulunması